

Wymagania na poszczególne oceny szkolne

Ocena postępów ucznia jest wynikiem oceny stopnia opanowania jego umiejętności podstawowych i ponadpodstawowych. W programie nauczania Matematyka z pomysłem umiejętności te zostały odniesione do sformułowanych w podstawie programowej wymagań szczegółowych.

W zamieszczonej tabeli umiejętności te przypisane poszczególnym rozdziałom zostały odniesione do poszczególnych ocen szkolnych zgodnie z przyjętymi w programie nauczania Matematyka z pomysłem założeniami, aby ocenę

- dopuszczającą otrzymywał uczeń, który nabył większość umiejętności sprzyjających osiągnięciu wymagań podstawowych i potrafi je wykorzystać w sytuacjach typowych,
- dostateczną otrzymywał uczeń, który nabył wszystkie umiejętności sprzyjające osiągnięciu wymagań podstawowych i potrafi je wykorzystać w sytuacjach typowych,
- dobrą otrzymywał uczeń, który nabył wszystkie umiejętności sprzyjające osiągnięciu wymagań podstawowych, niektóre umiejętności sprzyjające osiągnięciu wymagań ponadpodstawowych i potrafi je wykorzystać w sytuacjach typowych,
- bardzo dobrą otrzymywał uczeń, który nabył wszystkie umiejętności sprzyjające osiągnięciu wymagań podstawowych i potrafi je wykorzystywać w sytuacjach nietypowych oraz nabył niektóre umiejętności sprzyjające osiągnięciu wymagań ponadpodstawowych i potrafi je wykorzystać w sytuacjach typowych,
- celującą otrzymywał uczeń, który nabył wszystkie umiejętności sprzyjające osiągnięciu wymagań podstawowych i ponadpodstawowych i potrafi je wykorzystywać w sytuacjach nietypowych.

Klasa V

Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe			
		konieczne (ocena dopuszczająca) 2	podstawowe (ocena dostateczna) 3	rozszerzające (ocena dobra) 4	wykraczające (ocena celująca) 6
Rozdział					

Dział 1. Liczby naturalne i dziesiętne. Działania na liczbach naturalnych i dziesiętnych
Uczeń:

Zastosowania matematyki w sytuacjach praktycznych	<ul style="list-style-type: none"> liczbę jednocyfrową dodaje do dowolnej liczby naturalnej i odejmuje od dowolnej liczby naturalnej (2.1); 	<ul style="list-style-type: none"> dodaje i odejmuje w pamięci liczby naturalne dwucyfrowe, liczby wielocyfrowe w przypadkach, takich jak np. 230 + 80 lub <ul style="list-style-type: none"> 4600 – 1200 (2.1); szacuje wyniki działań (2.12); 		<ul style="list-style-type: none"> dodaje i odejmuje w pamięci liczby naturalne dwucyfrowe w sytuacjach problemowych (2.1); 	
Dodawanie i odejmowanie pisemne – powtórzenie	<ul style="list-style-type: none"> dodaje liczby naturalne wielocyfrowe pisemnie bez przekroczenia progu (2.2); odejmuje liczby naturalne wielocyfrowe pisemnie bez przekroczenia progu (2.2); 	<ul style="list-style-type: none"> dodaje liczby naturalne wielocyfrowe pisemnie (2.2); odejmuje liczby naturalne wielocyfrowe pisemnie (2.2); 			
Mnożenie i dzielenie pisemne – powtórzenie	<ul style="list-style-type: none"> mnoży liczbę naturalną przez liczbę naturalną jednocyfrową pisemnie (2.3); dzieli liczbę naturalną przez liczbę naturalną jednocyfrową pisemnie (2.3); 				
Mnożenie pisemne liczb wielocyfrowych	<ul style="list-style-type: none"> mnoży liczbę naturalną przez liczbę naturalną dwucyfrową pisemnie (2.3); 	<ul style="list-style-type: none"> mnoży liczbę naturalną przez liczbę naturalną trzycyfrową pisemnie (2.3); 		<ul style="list-style-type: none"> mnoży liczby wielocyfrowe pisemnie (R); 	
Dzielenie pisemne liczb przez liczby wielocyfrowe	<ul style="list-style-type: none"> dzieli liczbę naturalną przez liczbę naturalną dwucyfrową pisemnie (2.3); 	<ul style="list-style-type: none"> dzieli liczbę naturalną przez liczbę naturalną trzycyfrową pisemnie (2.3); 			

Wyrażenia arytmetyczne i zadania tekstowe I	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje reguły dotyczące kolejności wykonywania działań (2.11); • czyta ze zrozumieniem prosty tekst zawierający informacje liczbowe (14.1); 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje wstępne czynności ułatwiające rozwiązanie zadania, w tym rysunek pomocniczy lub wygodne dla niego zapisanie informacji i danych z treści zadania(14.2); • dostrzega zależności między podanymi informacjami (14.3); • dzieli rozwiązanie zadania na etapy, stosując własne, poprawne, wygodne dla niego strategie rozwiązania (14.4); • do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki i geometrii oraz nabyte umiejętności rachunkowe, a także własne poprawne metody (14.5); 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje reguły dotyczące kolejności wykonywania działań w wyrażeniach o skomplikowanej budowie (2.11); 	<ul style="list-style-type: none"> • weryfikuje wynik zadania tekstowego, oceniając sensowność rozwiązania (14.6);
Zamiana jednostek. Liczby dziesiętne	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje wyrażenia dwumianowane w postaci ułamka dziesiętnego i odwrotnie (4.6); • zamienia i prawidłowo stosuje jednostki długości: metr, centymetr, decymetr, milimetr, kilometr (12.6); • zamienia i prawidłowo stosuje jednostki masy: gram, kilogram, dekagram, tona (12.7); 			
Dodawanie pisemne liczb dziesiętnych	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje ułamki dziesiętne w pamięci (w najprostszych przykładach) (5.2); 	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje ułamki dziesiętne pisemnie (5.2); 		
Odejmowanie pisemne liczb dziesiętnych	<ul style="list-style-type: none"> • odejmuje ułamki dziesiętne w pamięci (w najprostszych przykładach) (5.2); 	<ul style="list-style-type: none"> • odejmuje ułamki dziesiętne pisemnie (5.2); 		
Powtórzenie I				

Rozdział	Wymagania podstawowe			Wymagania ponadpodstawowe		
	konieczne (ocena dopuszczająca) 2	podstawowe (ocena dostateczna) 3	rozszerzające (ocena dobra) 4	dopełniające (ocena bardzo dobra) 5	wykraczające (ocena celująca) 6	
Dział 2. Ułamki zwykłe. Działania na ułamkach zwykłych Uczeń:						
Cechy podzielności przez 2, 5, 10, 100, 1000	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje liczby naturalne podzielne przez 2 (2.7); rozpoznaje liczby naturalne podzielne przez 5, 10, 100 (2.7); 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje cechy podzielności przez 2, 5, 10, 100 (2.7); 	<ul style="list-style-type: none"> prowadzi proste rozumowania nt. podzielności liczb (2.7); 		<ul style="list-style-type: none"> prowadzi rozumowania nt. podzielności liczb (2.7); 	
Cechy podzielności przez 3 i 9	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje liczby naturalne podzielne przez 3 (2.7); rozpoznaje liczby naturalne podzielne przez 9 (2.7); 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje cechy podzielności przez 3, 9 (2.7); 	<ul style="list-style-type: none"> prowadzi proste rozumowania nt. podzielności liczb (2.7); 		<ul style="list-style-type: none"> prowadzi rozumowania nt. podzielności liczb (2.7); 	
Liczby pierwsze i złożone	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje liczbę złożoną, gdy jest ona jednocyfrowa lub dwucyfrowa (2.8); rozpoznaje liczbę złożoną, gdy na istnienie dzielnika wskazuje poznana cecha podzielności (2.8); 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje liczbę pierwszą dwucyfrową (2.9); rozkłada liczby dwucyfrowe na czynniki pierwsze (2.9); 	<ul style="list-style-type: none"> rozkłada liczby na czynniki pierwsze (R); 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje rozkład liczby na czynniki pierwsze w sytuacjach typowych (R); 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje rozkład liczby na czynniki pierwsze w sytuacjach nietypowych (R); 	
Sprawdzanie ułamków zwykłych do wspólnego mianownika	<ul style="list-style-type: none"> skracza i rozszerza ułamki zwykłe (4.3); 	<ul style="list-style-type: none"> sprowadza ułamki zwykłe do wspólnego mianownika (4.4); 				
Porównywanie ułamków zwykłych	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje ułamki zwykłe zaznaczone na osi liczbowej (4.7); 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje ułamki zwykłe (4.12); zaznacza ułamki zwykłe na osi liczbowej (4.7); 				
Dodawanie ułamków zwykłych	<ul style="list-style-type: none"> dodaje ułamki zwykłe o mianownikach jednocyfrowych (5.1); 	<ul style="list-style-type: none"> dodaje ułamki zwykłe o mianownikach dwucyfrowych, a także liczby mieszane (5.1); 				
Odejmowanie ułamków zwykłych	<ul style="list-style-type: none"> odejmuje ułamki zwykłe o mianownikach jednocyfrowych (5.1); 	<ul style="list-style-type: none"> odejmuje ułamki zwykłe o mianownikach dwucyfrowych, a także liczby mieszane (5.1); 				

Działania na ułamkach zwykłych	<ul style="list-style-type: none"> mnoży ułamki zwykłe o mianownikach jednocyfrowych (5.1); 	<ul style="list-style-type: none"> mnoży ułamki zwykłe o mianownikach dwucyfrowych, a także liczby mieszane (5.1); oblicza ułamek danej liczby naturalnej (5.5); oblicza wartości prostych wyrażen arytmetycznych, stosując reguły dotyczące kolejności wykonywania działań (5.7); 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza ułamek danego ułamka (R); 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza ułamek liczby mieszanej (R); 	
Dział 3. Wielokąty Uczeni:					
Powtórzenie 3					
Klasyfikacja trójkątów. Własności trójkątów	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje i nazywa trójkąty ostrokątne, prostokątne i rozwartokątne (9.1); rozpoznaje i nazywa trójkąty równoboczne i równoramienne (9.1); 	<ul style="list-style-type: none"> konstruuje trójkąt o trzech danych bokach (9.2); ustala możliwość zbudowania trójkąta (na podstawie nierówności trójkąta) (9.2); stosuje twierdzenie o sumie kątów trójkąta (9.3); oblicza miary kątów, stosując przy tym poznane własności kątów i wielokątów (11.6); 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje nierówność trójkąta do rozwiązywania zadań w sytuacjach typowych (9.2); 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje nierówność trójkąta do rozwiązywania zadań w sytuacjach nietypowych (9.2); 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje nierówność trójkąta do rozwiązywania zadań problemowych (9.2);
Pole trójkąta	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje i nazywa trójkąty ostrokątne, prostokątne i rozwartokątne (9.1); rozpoznaje i nazywa trójkąty równoboczne i równoramienne (9.1); stosuje jednostki pola: m^2, cm^2, km^2, mm^2, dm^2 (bez zamiany jednostek w trakcie obliczeń) (11.3); zamienia jednostki długości: metr, centymetr, decymetr, milimetr, kilometr (12.6); 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza pole trójkąta przedstawionego na rysunku (w tym na własnym rysunku pomocniczym) oraz w sytuacjach praktycznych (11.2); 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje wzór na pole trójkąta do obliczenia długości jednego boku lub wysokości trójkąta (11.2); stosuje jednostki pola: m^2, cm^2, km^2, mm^2, dm^2, ar, hektar (11.3); 		

Rozdział	Wymagania podstawowe			Wymagania ponadpodstawowe		
	konieczne (ocena dopuszczająca) 2	podstawowe (ocena dostateczna) 3	rozszerzające (ocena dobra) 4	dopełniające (ocena bardzo dobra) 5	wykraczające (ocena celująca) 6	
Klasyfikacja czworokątów. Własności czworokątów	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje i nazywa kwadrat, prostokąt (9.4); rozpoznaje i nazywa romb, równoległobok (9.4); rozpoznaje i nazywa trapez (9.4); 	<ul style="list-style-type: none"> zna najważniejsze własności kwadratu, prostokąta (9.5); zna najważniejsze własności rombu, równoległoboku (9.5); zna najważniejsze własności trapezu (9.5); stosuje najważniejsze własności kwadratu, prostokąta, rombu, równoległoboku, trapezu (9.5); oblicza miary kątów, stosując przy tym poznane własności kątów i wielokątów (11.6); 				
Pole równoległoboku i rombu	<ul style="list-style-type: none"> oblicza pola: rombu i równoległoboku, przedstawionych na rysunku (w tym na własnym rysunku pomocniczym) (11.2); 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza pola: rombu i równoległoboku, w sytuacjach praktycznych (11.2); 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje wzór na pole równoległoboku do obliczenia długości jednego boku lub wysokości w sytuacjach typowych (11.2); stosuje wzór na pole rombu do obliczenia długości jednej przekątnej w sytuacjach typowych (11.2); 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje wzór na pole równoległoboku do obliczenia długości jednego boku lub wysokości w sytuacjach nietypowych (11.2); stosuje wzór na pole rombu do obliczenia długości jednej przekątnej w sytuacjach nietypowych (11.2); 		
Pole trapezu	<ul style="list-style-type: none"> oblicza pole trapezu przedstawionego na rysunku (w tym na własnym rysunku pomocniczym) (11.2); 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza pole trapezu w sytuacjach praktycznych (11.2); 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje wzór na pole trapezu do obliczenia długości jednego boku lub wysokości (11.2); 			
Zamiana jednostek pola	<ul style="list-style-type: none"> stosuje jednostki pola: m², cm², km², mm², dm², ar, hektar (bez zamiany jednostek w trakcie obliczeń) (11.3); 	<ul style="list-style-type: none"> zamienia i prawidłowo stosuje jednostki długości: metr, centymetr, decymetr, milimetr, kilometr (12.6); 	<ul style="list-style-type: none"> zamienia jednostki pola (R); 			
Powtórzenie 3						

Dział 4. Ułamki dziesiętne. Działania na ułamkach dziesiętnych
Uczeń:

Mnożenie liczb dziesiętnych	<ul style="list-style-type: none"> mnoży ułamki dziesiętne w pamięci (w najprostszymi przykładach) (5.2); mnoży ułamki dziesiętne za pomocą kalkulatora (w trudniejszych przykładach) (5.2); 	<ul style="list-style-type: none"> mnoży ułamki dziesiętne pisemnie (5.2); oblicza kwadraty i sześciany ułamków dziesiętnych (5.6); 	<ul style="list-style-type: none"> mnoży ułamki dziesiętne w pamięci (w prostych przykładach) (5.2); 	
Dzielenie liczb dziesiętnych	<ul style="list-style-type: none"> dzieli ułamki dziesiętne w pamięci (w najprostszymi przykładach) (5.2); dzieli ułamki dziesiętne za pomocą kalkulatora (w trudniejszych przykładach) (5.2); 	<ul style="list-style-type: none"> dzieli ułamki dziesiętne pisemnie (5.2); 	<ul style="list-style-type: none"> dzieli ułamki dziesiętne w pamięci (w prostych przykładach) (5.2); 	
Wyrażenia arytmetyczne i zadania tekstowe II		<ul style="list-style-type: none"> oblicza wartości prostych wyrażeń arytmetycznych, stosując reguły dotyczące kolejności wykonywania działań (5.7); do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki i geometrii oraz nabyte umiejętności rachunkowe, a także własne poprawne metody (4.5); 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych o skomplikowanej budowie, stosując reguły dotyczące kolejności wykonywania działań (5.7); 	
Liczby dziesiętne a liczby mieszane. Zaokrąglanie liczb	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje ułamek dziesiętny skończony w postaci ułamka zwykłego (4.8); przedstawia ułamki zwykłe o mianownikach 10, 100, 1000 itd. w postaci ułamków dziesiętnych skończonych (4.9); zaokrągla liczby naturalne (1.4); 	<ul style="list-style-type: none"> zamienia ułamki zwykłe o mianownikach będących dzielnikami liczb 10, 100, 1000 itd. na ułamki dziesiętne skończone dowolną metodą (przez rozszerzanie ułamków zwykłych, dzielenie licznika przez mianownik w pamięci, pisemnie lub za pomocą kalkulatora) (4.9); 		

Rozdział	Wymagania podstawowe			Wymagania ponadpodstawowe		
	konieczne (ocena dopuszczająca) 2	podstawowe (ocena dostateczna) 3	rozszerzające (ocena dobra) 4	dopełniające (ocena bardzo dobra) 5	wykraczające (ocena celująca) 6	
		<ul style="list-style-type: none"> zapisuje ułamki zwykłe o mianownikach innych niż wymienione w pkt 4.9 w postaci rozwinięcia dziesiętnego nie-skończonego (z użyciem trzech kropek po ostatniej cyfrze), dzieląc licznik przez mianownik w pamięci, pisemnie lub za pomocą kalkulatora (4.10); zaokrągla ułamki dziesiętne (4.11); 				
Powtórzenie 4						
Dział 5. Figury geometryczne. Skala i plan. Bryły						
Uczeń:						
Kąty wierzchołkowe, kąty przyległe		<ul style="list-style-type: none"> stosuje twierdzenie o sumie kątów trójkąta (9.3); 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje kąt wklęsły i pełny (R); 			
Konstrukcje geometryczne	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje kąty wierzchołkowe i kąty przyległe (8.6); mierzy kąty mniejsze od 180 stopni z dokładnością do 1 stopnia (8.2); 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta z własności kątów wierzchołkowych i przyległych (8.6); rysuje kąt o mierze mniejszej niż 180 stopni (8.3); oblicza rzeczywistą długość odcinka, gdy dana jest jego długość w skali (12.8); oblicza długość odcinka w skali, gdy dana jest jego rzeczywista długość (12.8); do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki i geometrii oraz nabyte umiejętności rachunkowe, a także własne poprawne metody (14.5); 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje kąty odpowiadające (R); stosuje własności odcinków przed stawionych w skali w sytuacjach typowych (R); 			<ul style="list-style-type: none"> stosuje własności odcinków przed stawionych w skali w sytuacjach nietypowych (R);
Plan, mapa, skala			<ul style="list-style-type: none"> wskazuje skalę, w której jeden odcinek jest obrazem drugiego (12.8); 			

Prostopadłociąg, sześcián	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje graniastostupy proste w sytuacjach praktycznych i wskazuje te bryły wśród innych modeli brył (10.1); wskazuje wśród graniastostupów prostopadłociąg i sześcián i uzasadnia swój wybór (10.2); 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje siatki graniastostupów prostych (10.3); rysuje siatki prostopadłociągów (10.4); 	<ul style="list-style-type: none"> rysuje siatki graniastostupów (R);
---------------------------	---	---	--

Powtórzenie 5

Dział 6. Obliczanie upływu czasu
Uczeń:

Obliczanie upływu czasu	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje proste obliczenia zegarowe na godzinach, minutach i sekundach (12.3); wykonuje proste obliczenia kalendarzowe na dniach, tygodniach, miesiącach, latach (12.4); 	<ul style="list-style-type: none"> szacuje wyniki działań (2.12); 	
-------------------------	---	--	--